

MODTAGET

15 NOV. 2007 9 15

Til Den Centrale Indlevering

Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg
Folketingets Sundhedsudvalg Weidekampsgade 8
Postboks 470
0900 København C
Tlf. 33 30 43 43
Fax 33 30 44 99
www.hkprivat.dk

København, 14. november 2007

En bog om den såkaldte kviksølvsag - om mulige følger virkninger af tandklinikassistenters arbejde med kviksølv

HK/Privat udsender i forbindelse med vor ordinære kongres 2007 i disse dage bogen til alle tandklinikassistenter, der har henvendt sig til HK i forbindelse med kviksølvsagen.

Det drejer sig om 1747 nuværende og tidligere klinikassistenter, som har kontaktet os siden december 2005 med symptomer og sygdomsbeskrivelser relateret til at arbejde på en tandklinik - samtidig er 980 sager anmeldt til Arbejdsskadestyrelsen.

HK/Privat håber, at udvalgene finder bogen interessant, samtidig med at bogen også er tænkt som oplæg til en debat om den fremtidige arbejdsmedicinske indsats i Danmark på baggrund af en fortælling om noget af det liv og de skæbner, som er et vidnesbyrd om arbejdsmiljøet på danske tandklinikker tilbage i 60'erne, 70'erne og 80'erne.

Bogen samler begivenhederne siden sagens start tilbage i december 2005.

Hensigten er at give klinikassistenterne og interesserede et overblik over de forskellige facetter, en sag af denne karakter indeholder.

Kviksølvsagen er langt fra afsluttet endnu, men er fortsat godt i gang ud fra de ønsker og krav, HK/Privat som faglig organisation har.

Bogen giver tandklinikassistenterne ordet, hvor der fortælles om sygdom, håb og ikke mindst om det liv, den enkelte har i bevidstheden om, at der er et eller andet, der har påvirket dem i mange år, uden at nogen har kunnet forklare mulige årsager og sammenhænge til arbejdet.

Bogen beskriver sagens udvikling med henvendelserne, hvordan klinikassistenterne har mødt læger og arbejdsmedicinerne undervejs i undersøgelserne og hvordan politikerne i Folketinget og Beskæftigelsesministeren i samarbejde har påvirket sagen.

Bogen fortæller ikke mindst om de mange forskellige aktiviteter, der har båret sagen indtil nu, hvor en del af indsatsen aktuelt sker i tilknytning til Arbejdsskadestyrelsen, og ikke mindst i forhold til de to store danske forskningsprojekter, som lige nu kører for fuld kraft.

Der er grund til at rose politikere, myndigheder og andre med indflydelse på forskning og ikke mindst med holdninger til behov for afklaring i situationer som denne med så mange berørte mennesker fra en del af det danske arbejdsmarked.

Samtidig er der desværre også grund til at udtrykke betænkelighed ved især en del arbejdsmedicineres aktive forsøg på at undgå stillingtagen i forhold til undersøgelser og forskning på kviksølvområdet. Desværre virker det på os, som om ledende arbejdsmedicinere i denne sag har besluttet sig til meget tidligt til ikke at ville fremme en opklaring / afklaring, men i stedet ret hurtigt i forløbet - mindre end 12 timer efter den TV-udsendelse, som fortalte om sagen i Norge og om danske tilsvarende eksempler - kaldte udsendelsen useriøs og samtidig gav klart udtryk for, at der hverken var belæg for dramatisk høj eksponering for kviksølv eller for risiko for senfølger ved almindeligt tandklinikassistent arbejde. Vel at mærke uden at et eneste menneske med symptomer var blevet undersøgt: ingen potentielle patienter havde på den måde fået anerkendt deres bekymring endsige fortalt om deres ofte langvarige sygdomsforløb.

HK/Privat mener ikke, at vi er helt galt afmarcheret, når vi tror, at arbejdsmedicinerne normalt har til opgave at undersøge påvirkninger og effekter af det arbejde, der kan have været årsag til de symptomer, man henvender sig til de arbejdsmedicinske klinikker med?

Det virker desværre også på os, som om arbejdsmedicinerne ikke har haft den fornødne viden på området.

Arbejdsmiljø er jo i dag meget andet og mere end røg, støj og møg, hvilket også tydeligt er kendetegnet ved vore medlemmers sygdomsbillede.

En del medlemmers oplevelser og erfaringer med arbejdsmedicinerne tyder på, at man ikke altid er gearet til at tage sig af nye arbejdsmiljø-

problematikker eller ikke er i stand til at omstille sig til nye tankegange, når der kommer nye oplysninger og anderledes problematikker frem.

Det giver dårlige varsler for, hvorvidt de arbejdsmedicinske klinikker vil kunne løfte fremtidige opgaver med at afdække og forebygge hidtil ukendte arbejdsmiljømæssige problemer og dermed skabe grundlag for det bedst mulige arbejdsmiljø.

Derfor spørger vi:

- Hvad er arbejdsmedicinernes opgave?
- Hvad kan vi forvente af dem og deres arbejde på arbejdsmedicinske klinikker?
- Hvordan indrettes sundhedssystemet, så det er klar til at tage imod mennesker med symptomer på sygdom og ikke mindst parat til at omstille sig, hvis det støder på hidtil ukendte problemstillinger?
- Hvem kan - og skal - stille kravene?
- Og er det rimeligt, at en mere eller mindre tilfældig forening - i dette tilfælde arbejdsmedicinernes DASAM (Dansk Selskab for Arbejds - og Miljømedicin) fastsætter nærmest ufravigelige undersøgelsesmetoder for landets arbejdsmedicinske klinikker, når den opgave og det ansvar iøvrigt ligger hos Sundhedsstyrelsen?

Der er - også i denne arbejdsmiljøsag - tale om mennesker: 1.747 forskellige mennesker, hvor en del har hver sin oplevelse af afvisning og afmagt oven i et i forvejen nedbrudt helbred, ofte både fysisk og mentalt.

Princippet om, at den enkelte borgers konkrete situation normalt skal vurderes selvstændigt, er både væsentligt og urørligt.

Målet er ikke at finde sydebukke, der er en del af et system, som efter vores opfattelse tydeligvis ikke fungerer helt, som det burde. Men vi forbeholder os retten til at rejse kritik af et system, der skal undersøge borgere med symptomer på arbejdsmiljøskader og forske i arbejdsmiljømæssige problemer, så man bliver i stand til at løse netop denne opgave: At sikre, at mistanke om helbredsskadende forhold bliver undersøgt, så arbejdsmiljøet bliver forbedret og fremtidige skader forebygget.

Vi ser gerne et system indrettet til fremtiden, så det passer til mennesker - og ikke omvendt. Vi skal indrette systemet, så det arbejder

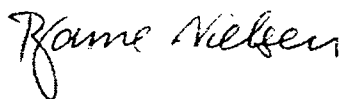
mest mulig logisk og effektivt for de rigtige svar og de bedste løsninger.

Såvel Arbejdsmarkedsudvalget som Sundhedsudvalget har en klar interesse i en debat om rammerne og indholdet i det nuværende system – og HK/Privat håber, at man vil kunne inspireres af denne bog til at få diskuteret mulige behov for ændringer – såvel i organisering som ikke mindst i forhold til befolkningens forventninger til planlægning og udførelse af det daglige arbejde.

Internationalt følger HK/Privat den internationale forskning. Første delrapport fra en norsk undersøgelse fra februar 2007 konstaterede i øvrigt, at mange klinikassistenter i Norge havde symptomer, der tydede på skader forårsaget af kviksølvpåvirkning.

Mange involverede i sagen har haft – og har fortsat - stor gavn af den særlige hjemmeside, som HK oprettede tidligt i forløbet: www.kviksoelv.dk. Her er der løbende nye informationer – nu senest med særdeles interessante forskningsresultater fra Norge.

Venlig hilsen

Bjarne Nielsen
Næstformand i HK/Privat

Svend-Erik Hermansen
Miljøkonsulent i HK/Privat

./. 2 x 80 eksemplarer af bogen "En fortælling, manges fortællinger – mens vi venter på svar"

ENI FORTÆLLING, MANGES FORTÆLLINGER MENS VI VENTER PÅ SVAR

Tandklinikassistenters arbejde med kviksølv og amalgam – kviksølvsagen i HK/Privat

FORORD	Side 3
HK/PRIVAT GÅR IND I KVIKSØLVSA GEN	Side 5
KVIKSØLVETS MULIGE SKADEVIRKNINGER	Side 19
KVIKSØLVSA GEN I NORGE	Side 27
TANDKLINIKASSISTENTERNE HAR ØRDET	Side 37
5. POLITIKERNE PÅ BANEN	Side 51
6. MENS VI VENTER PÅ SVAR	Side 59
7. DET NYTTER – OG MANGE GØR STÆRK	Side 65
8. ARBEJDSMEDICINERNES MODSTAND	Side 73
EFTERSKRIFT	Side 86
LINKS OG KILDER	Side 87

EN FORTÆLLING, MANGES FORTÆLLINGER – MENS VI VENTER PÅ SVAR

**Tandklinikassistenters arbejde med kviksølv og amalgam
– kviksølvsa gen i HK/Privat**

Grafisk tilrettelægning: Team Rapo ApS

Tryk: Team Rapo ApS

Papir: MultiArt Silk 150g/250g

1. oplag, oktober 2007-08-05

Lagernr.: 4418059509

ISBN nr.: 978-87-990081-1-7

Udgiver: HK/Privat

Weidekampsgade 8
2300 København S
tlf. 3330 4343
www.hkprivat.dk

Redaktion:

Arbejds miljøkonsulent
Svend-Erik Hermansen, HK/Privat,
journalist Helle Jung (DJ), og
administrativ medarbejder
Susanne Løndal Nielsen, HK/Privat.

Yderligere eksemplarer ved henvendelse
til HK/Privat, den lokale HK-afdeling og
på www.kviksoelv.dk.

Denne bog er en beskrivelse af den endnu ikke afsluttede kviksølvssag, fra dens begyndelse i december 2005 frem til efteråret 2007, hvor den udgives i forbindelse med HK/Privat's kongres. Bogen har til formål at give tandklinikassistenterne, kongressens delegerede og alle andre involverede og interesserede et overblik over, hvor mange sider en sådan arbejdsmiljøssag indeholder.

Den beskriver, hvordan sagen er forløbet, siden de mange berørte tandklinikassistenter henvendte sig, hvordan de undervejs er blevet mødt på de arbejdsmedicinske klinikker, hvordan den ansvarlige minister og øvrige politikere har håndteret sagen. Den beskriver de to store forskningsprojekter om kviksølvpåvirkning på tandklinikker, som endnu ikke er afsluttet. Og den giver ikke mindst nogle af de berørte tandklinikassistenter ordet, der her fortæller om de lidelser, bekymringer og håb, de i dag lever med.

Bogen kan bruges som opslagsværk og til baggrund for den videre kviksølvssag. Den kan ses som en beskrivelse af arbejdsmiljøet på tandklinikker i 1960'erne og 1970'erne og som et indlæg i debatten om den fremtidige arbejdsmedicinske indsats herhjemme. Endelig kan den læses som en fortælling om arbejdsliv og skæbner, der er sat sammen af manges fortællinger – nemlig de 1.747 tandklinikassistenter, der blot ønsker et svar på, om deres symptomer skyldes arbejdet med kviksølv eller ej.